

TIYATRO

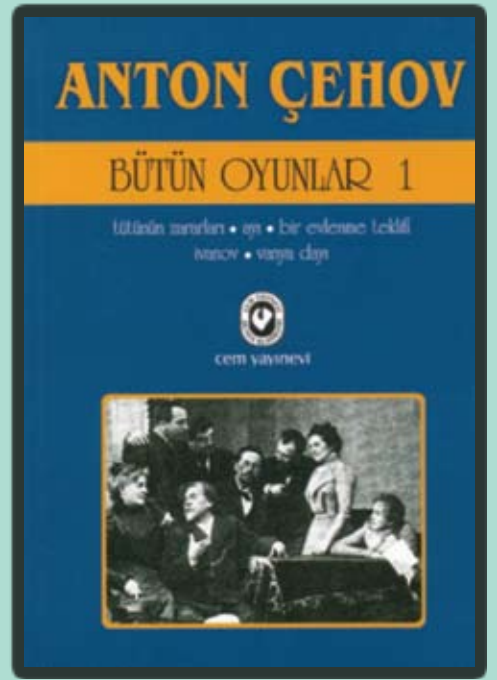

August Macke

BÜTÜN OYUNLAR 1

Anton Çehov

Çehov'un "Bütün Oyunlar"ı, tiyatro sanatının yalınlığı ile tiyatro gerçeği gibi ortak amaçlar üstüne kurulmuştur. Çehov, tiyatrodan "tiyatro"yu kapı dışarı ederken alışlagelene yer vermemek yolunu tutmuştur. Yarattığı tiyatro için oyun değil, hayatın alınmış tablolar denebilir. Bu tutum yüzünden Çehov, duygularla düşünceleri uzun sözler yerine, sık sık, sessiz duraklamalar ya da kısa konuşmalarla açıklar.

Çeviren: Mehmet Özgül, Cem Yayınevi, Tiyatro, 2006, 638 sayfa

ÇİÇU

Aziz Nesin

Aziz Nesin, üç bölümden oluşan bu tiyatro eserini 1950'de yazmıştır. Yazar tiyatroyla ilgili düşüncelerini şöyle açıklar: "Ben anlatmayı değil, göstermeyi yeğledim; çünkü oyun yazarı anlatımcı değil gösterimcidir."

Eser, büyük yalnızlık çeken bir karakterin, şişme bir bayan olan Çiçu ile yalnızlığını paylaşmasını anlatır. Sevecek, kıskanacak, koruyacak, dertlerini dökecek kimsesi olmayan bu adamın Çiçu'yla hayata sarılması okuyanı/izleyeni derinden etkiler.

Nesin Yayınevi, Tiyatro, 2007, 79 sayfa

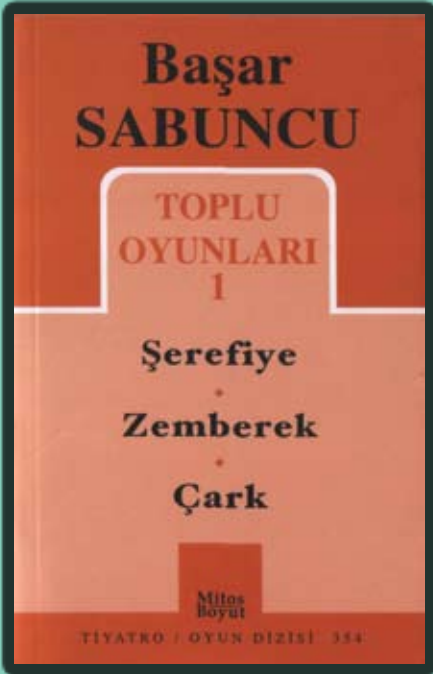
TUT ELİMDEN ROVNI

Aziz Nesin

"Senden korkuyorum. Saçlarımı çengelden kurtarıp kendimi boşluğa atınca, işte o zaman, bir gece, ellerimden tutmayacaksın diye korkuyorum. Kimi zaman trapezden aşağı bakınca, kendimi yerde görüyorum, düşmüşüm... Bırakma beni Rovni!"

"Tut Elimden Rovni", Mela ve Rovni adında iki ip cambazının kendilerine, hayatlarına, çalıştıkları sirke, evliliklerine yabancılaşmasını anlatan, üç bölümden oluşan bir tiyatro oyunudur. Birlikte trapez numaraları yapan karı-kocanın, her numarada, yaşaması, eşinin elini tutup tutmasına bağlı olanların, karşısındakinin sevgisinden duyduğu kuşkunun, sevginin bitmesinden duyulan korkunun yer aldığı bir ilişkinin anlatıldığı eserdir.

İstanbul Matbaası, Tiyatro, 1970, 78 sayfa

ŞEREFİYE - ZEMBEREK - ÇARK

Başar Sabuncu

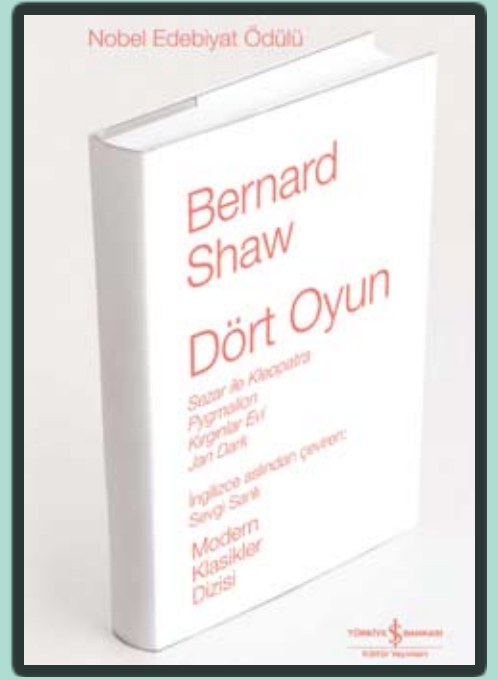
Başar Sabuncu'nun, sahnelendikleri yıllarda, tiyatro dünyamızda derin yankılar yaratan üç oyunu, yazıldıkları döneme tanıklığı eskimeyen bir güncellik taşıyor. Yazarın kişisel gözlemlerinin yansıması olan "Şerefiye", o dönemde dünyayı sarsan "hippi" akımına eleştirel bir yaklaşımın ürünü olan "Çark" ve basınımızda sıkça yer alan türden bir cinayet haberini yorumlama denemesi olan "Zemberek" ilk kez yayımlanıyor.

Mitos - Boyut Yayınları, Tiyatro, 2009, 265 sayfa

DÖRT OYUN

Bernard Shaw

"Bir oyun yazarı olarak ya Aristofanes kadar uzun anılıp Shakespeare ile Moliere'in sırasında yer alacağım ya da yaşlı bir soytarı gibi yüzyıl sona ermeden unutulacağım. Tarihin benim için vereceği yargıyı bilemem. Ama sadece şu ad bana yeter; Bernard Shaw." sözleriyle, kendisine verilmek istenen "İngiliz Krallığı Liyakat Nişanı"nı, geri çeviren Shaw, doksan yaşını aştıktan sonra, bir araya toplanan oyunlarının yeni bir baskısında okurlara şöyle seslenmişti: "Sizi uyarırım: Oyunlarımın tadına varmak istiyorsanız, gazetelerde benim için yapılan bütün dedikoduları aklınızdan çıkarın." O, 2 Kasım 1954'te aramızdan ayrıldı. Gazetelerde hâlâ nükteleri tekrarlanır; alaycılığından, kuşkuculuğundan, acımasızlığından söz edilir. Bu yüzeysel görüntüsüdür. "Dört Oyun"da bir araya getirilen metinler okunduğunda onun inançlı, derin duygulu, sevgi dolu bir dünya düşü de anlaşılacaktır.

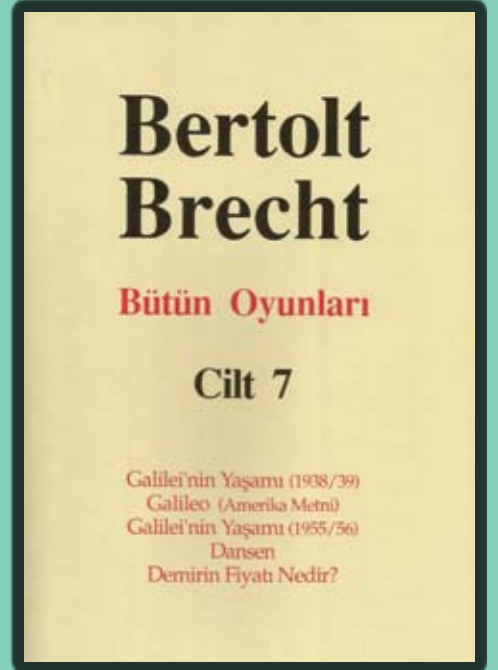

Çeviren: Sevgi Şanlı, İş Bankası Kültür Yayınları, Tiyatro, 2010, 433 sayfa

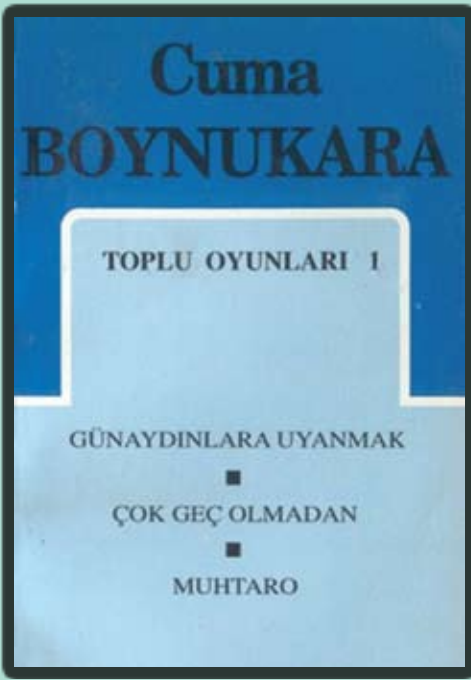
BÜTÜN OYUNLARI / GALILEO

Bertolt Brecht

Galileo, Engizisyon karşısında yaşamı ile bilimsel çalışmaları arasında seçim yapmaya zorlanmıştır. "Galileo", Brecht'in başyapıtlarından biri olarak bilim, etik ve politika arasındaki ilişkileri ve çatışmaları sorgulayan bir tiyatro oyunudur. Ünlü fizikçinin dramatik karakterizasyonu sayesinde, Brecht bilimsel ahlak ve entelektüel tutum ve otorite arasındaki zorlu ilişkiyi tartışıyor.

Çeviren: Adalet Cimcoz - Genco Erkal - Teoman Aktürel, Dostlar Tiyatrosu, Tiyatro, 1984, 123 sayfa

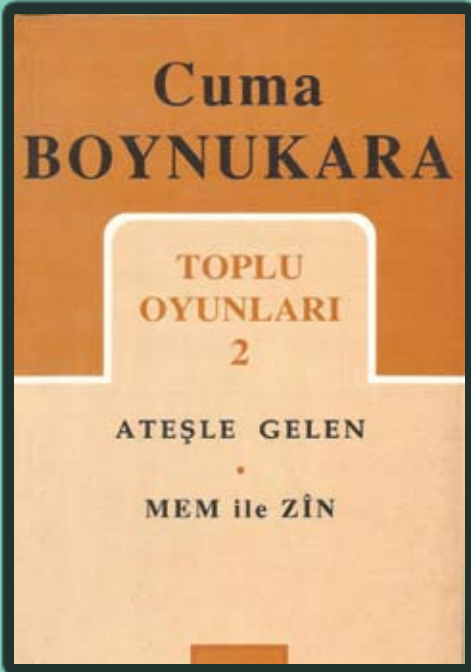
TOPLU OYUNLARI I

Cuma Boynuukara

"Toplu Oyunları I" adlı tiyatro kitabında yer alan "Günaydınlara Uyanmak", "Çok Geç Olmadan" ve Muhtar" isimli ödül almış üç oyununun ortak teması; yazarın doğup büyüdüğü bölgenin sorunları ve orada yaşayan insanların trajedileridir.

Yazar, "Toplu Oyunları II"de yer alan "Ateşle Gelen" ve "Mem ile Zin" adlı iki oyunda ise Doğduğu yöreye ait halk söylencelerinden yararlanarak, halkın yüzyıllardır süregelen inançlarının kökenlerini ve bir aşk öyküsünü anlatıyor.

Mitos - Boyut Yayınları, Tiyatro, 1997,
312 sayfa

ATEŞLE GELEN

Cuma Boynuukara

Usta kalem Cuma Boynuukara bu eserinde, "Demirci Kawa Destanı" nı başarılı bir şekilde tiyatroya da uyarlamıştır.

Yazar bu eserinde, Zalim Hükümdar Dehak ile, Dehak'ın öldürdüğü Hükümdar Keys'in oğlu Feridun arasında geçen mücadeleyi anlatmaktadır. Dehak'ın yapmış olduğu zulümler, başından geçen müsibetler kurtulmak için gençleri kurban etmesi, halkın bu zulme isyanı ve Feridun'un, Demirci Kawa'nın yardımlarıyla Dehak'ı alt etmesi destana bağlı kalınarak çok güzel repliklerle sahneye uyarlanmıştır. İyi ve kötünün savaşı; her zaman kötünün kazanacak gibi olsa da iyinin kazanacağı anafikri ağır basmaktadır.

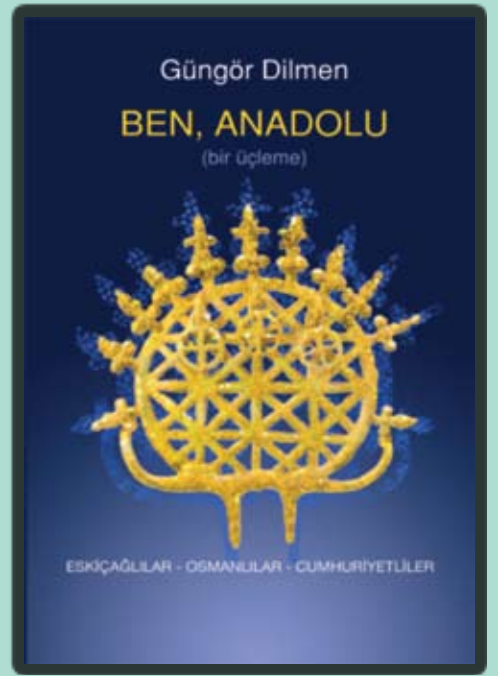
Yazar, kitabının ikinci oyununda, Mem ile Zin'in aşklarını, iktidar olanın acımasız hale gelebileceğini, özellikle kötü olanın iyiyi bile nasıl kendine benzetebileceğini, dayanışmanın, aşkın önemini, toplumsal değer yargılarının bazen nasıl felakete neden olabileceğini yine teatral bir dille okuyucusuna sunmuştur.

Mitos-Boyut Yayınları, Tiyatro, 2001,
144 sayfa

BEN, ANADOLU

Güngör Dilmen

Güngör Dilmen "Ben, Anadolu" adlı bu oyununda Eskiçağ, Osmanlı ve Cumhuriyet olmak üzere üç farklı dönemde Anadolu'yu anlatırken bu topraklarda yaşamış ve yaşayan kadınları anlatıyor. Oyunda, Anadolu'nun toplumsal yapısı içinde, farklı sınıflardan kadınlar kimi zaman esir, kimi zaman tüccar, terzi, kapıcı, doktor, hayat kadını, kimi zaman da devleti yöneten olarak çıkarlar karşımıza. İster anaerkil toplumlarda olsun ister ataerkil, kadının toplumsal hayat için vazgeçilmez önemi vardır. Onlar bazen tanrıça, imparatoriçe, bazen sevgili, bazen de bir ana ya da şairdirler. Doğuran, üreten, kimi zaman direnen, kimi zaman kaybeden, acı çeken, hüznü ve umutlu... Ama hepsi de kendine özgü farklılıklarıyla bu dünyaya söyleyecek "söz"leri olan kadınlardır...

Pan Yayıncılık, Tiyatro, 2008, 420 sayfa

MİDAS'IN KULAKLARI

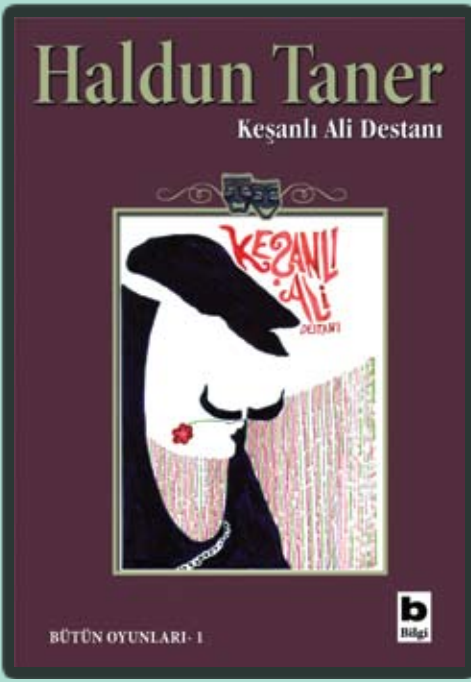
Güngör Dilmen

Bir üçlemenin ilki olan "Midas'ın Kulakları", tek perdelik bir oyundur. Üçlemenin diğer oyunları ise "Midas'ın Altınları" ve "Midas'ın Kördüğümü" adlarını taşır. Bu oyunlar da aynı eser içinde yer almaktadır.

Kral Midas bir gün Tmolos Dağı'nın yamacında dolaşırken Apollon ile Pan'ın yarışıklarını ve bu yarışmaya hakem olarak da dağ tanrısı Tmolos'u seçtiklerini görür. Apollon'un lirini de, Pan'ın flütünü de dinleyen Midas, flütün sesini çok beğenir. Ancak Tmolos Apollon'a verir ödülü. Yarışmaya tanık olan Midas, flütü daha çok beğendiğini söyleyince Apollon Midas'ın kulaklarını uzatıp eşekkulacağı haline getirerek ondan intikamını alır. Midas, eşekkulaklarını sivri külahı ile bir süre saklarsa da, saçını sakalını her gün tıraş eden berberin görmesini engelleyemez. Berber bu sırrı saklayabilecek midir?

Mitos - Boyut Yayınları, Tiyatro, 2000, 272 sayfa

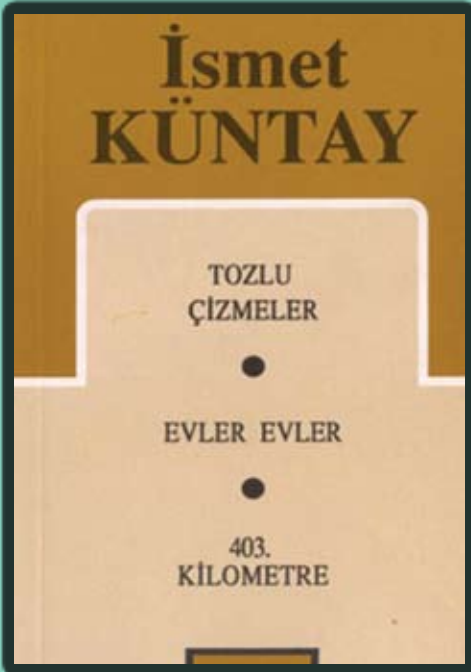

KEŞANLI ALİ DESTANI

Haldun Taner

Türk tiyatrosunun bir kilometre taşı niteliği taşıyan Haldun Taner'in "Keşanlı Ali Destanı" adlı oyunu epik tiyatronun en güzel örneklerinden biridir. Oyunda, toplumun kendine ille bir kahraman yaratma ve ona tapınma ihtiyacı trajikomik bir açıdan ele alınmaktadır. Büyük kent ölçeğinde pek farkına varılmayan bu olay, bir gecekondu ortamına aktarılınca bütün sivriliği ile belirmekte ve gülünçleşmektedir. Bu yadırgama üslubu içinde yapılan toplum eleştirisi eserde ön plana çıkmaktadır.

Bilgi Yayınevi, Tiyatro, 2006, 159 sayfa

TOZLU ÇİZMELER - EVLER EVLER - 403. KİLOMETRE

İsmet Küntay

1960 sonrası tiyatro geleneğimizdeki belli tabuları, kalıpları kıran ve gerçekçi bir yaklaşımla dönemini değerlendiren oyunlar yazılmıştır. İsmet Küntay'ın da bu yazarlar arasında önemli bir yeri vardır. Küntay, iyi yaşam koşullarının tutsağı olmamış, kendini toplum hizmetine adanmış bir yazarımızdır. Düzenin eleştirisini getirirken yalın bir anlatımla, iyimserliği de gözardı etmeden olup biteni sergileme yolunu seçmiştir.

Bu kitapta "Tozlu Çizmeler", "Evler Evler" ve "403. Kilometre" adlı üç oyun yer almaktadır. 403. Kilometre adlı oyun bir karayolu şantiyesinde geçmektedir. Şantiyenin yöneticileri yolsuzluk yapmış, işçiler de bu durum karşısında mücadeleye girişmişlerdir. Oyunda, örgütlenme ve dayanışmanın, haksızlıklara karşı çıkmanın değeri ve anlamı üzerinde durulmaktadır.

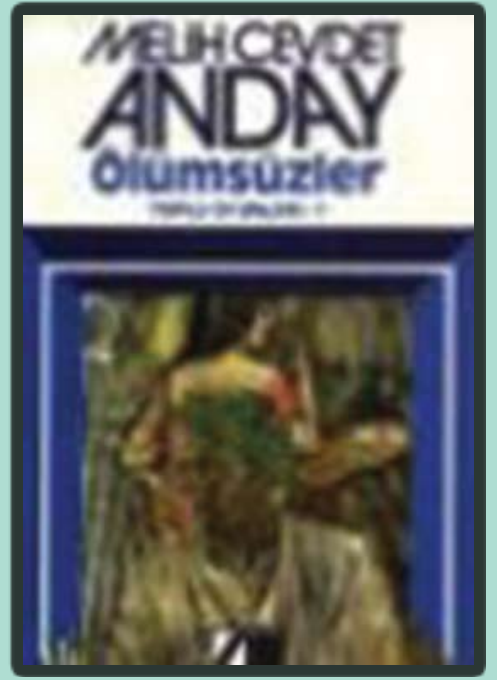
Mitos - Boyut Yayınları, Tiyatro, 1993, 273 sayfa

ÖLÜMSÜZLER

Melih Cevdet Anday

“Mikado’nun Çöpleri” adlı oyun, Melih Cevdet Anday’ın “Ölümsüzler” adlı kitabında yer almaktadır. Eser, yazıldığı 1967 yılının buz gibi soğuk kış gecelerinden birine götürür okuru/izleyiciyi. Oyunda, erkek karakter, yolda rastladığı kadını evine getirir. Kadın, hiç tanımadığı adamın evinde sabahlamayı göze almasının nedenlerini ona açıklama gereği duyar.

İnsanların boşa çıkmış yaşam beklentileri, buruklukları, aykırılıkları, yerli yersiz öfke patlamaları yansıtılır. Yazar, kişiliklerin derinliklerinde yatan çatışmaları, “öteki”yle ilişkilerde yaşanan karşılıklı aldatmacaları başarılı bir şekilde aktarmıştır.

Adam Yayınları, Tiyatro, 1996, 321 sayfa

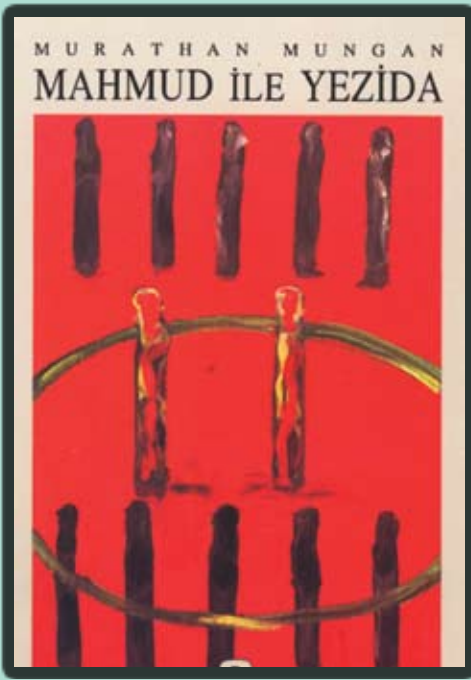
CİMRİ

Moliere

Ünlü Fransız komedi yazarı Moliere’in en önemli oyunlarından biri olan “Cimri”, bir karakter komedisidir. Cimri, Parisli bir burjuva ailesinin ahlaki değerlerini, dünya görüşünü bütün içyüzüyle yansıtıyor. Oyunun başkahramanı Harpagon, tiyatro tarihinin unutulmaz tiplerindendir. Bütün ihtirası tek bir noktada odaklanmıştır: Para, para ille de para. Para hırsı gözünü bürümüş olan Harpagon, para için ölümlü bile göze alabilecek bir kişiliğe sahiptir.

Çeviren: Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Tiyatro, 2006, 104 sayfa

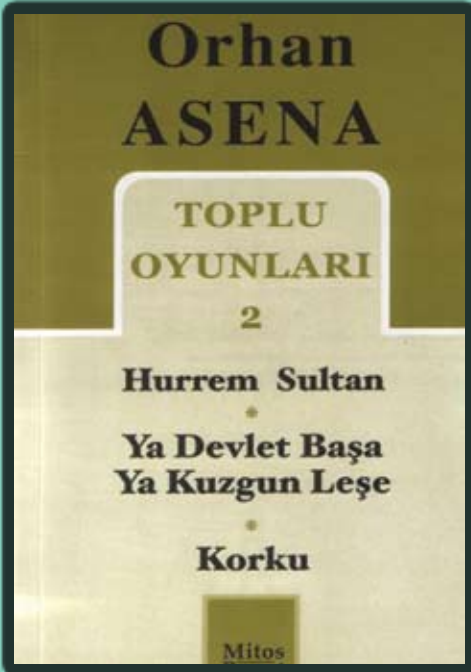
MAHMUD İLE YEZİDA

Murathan Mungan

Müslüman olan Mahmud, Yezidi olan Yezida'yı nehir kenarında görür, birbirlerine âşık olurlar. Törelere göre inançları farklı olduğu için evlenemeyeceklerini bilirler, yine de birbirlerini sevmekten vazgeçmezler. Mahmud, Yezida'nın saçına her buluşmalarında bir örük örer. Kırkinci örük tamamlanınca töreye göre, bu örükleri evliliklerinin ilk gecesinde Mahmud'un çözmesi gerekir. Yezida onu vazgeçirmeye çalışsa da Mahmud "Hakkımdır, ben hakkımı isterim!" diye diretir. Yezida, "Dilek ağacına mendil asınca kaçarız," diyerek Mahmud'la kavilleşir.

Yezidilerin köyüne yakın bir bataklık vardır. Havvas Ağa ve ilçenin ileri gelenleri işbirliği yaparak bataklığı kurutmaya, yerine pirinç ekmeye karar verirler. Yezidilerin karşı çıkacağını bildikleri için köyün etrafına daire çizerler. Daire kaldırılmadıkça köylüler dışarı çıkamazlar. Çalışmaları bitince daire silinir, ancak Yezidi köyüne ölüm sessizliği hâkimdir. Mahmud, dilek ağacına mendil asmaya giderken Yezidiler tarafından öldürülür. Bunun üzerine Yezida, dilek ağacını da çembere alarak ölüme yatar.

Metis Yayınları, Tiyatro, 2010, 93 sayfa

TOPLU OYUNLARI 2 HURREM SULTAN

Orhan Asena

"Toplu Oyunlar 2" adlı kitaptaki "Hurrem Sultan" adlı oyunda Osmanlı'daki taht uğruna en yakınlarını ölüme gönderme kuralının uygulandığı gerçek bir öykü anlatılıyor. Kanuni, karısı Hurrem Sultan'ın uzun bir süreçte sabırla hazırladığı entrika sonucunda, ilk karısından olan oğlu Şehzade Mustafa'yı ölüme göndermekte tereddüt etmez.

Kitaptaki "Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe" adlı diğer oyun ise, yine Kanuni'nin Hurrem Sultan'dan olan iki oğlu arasında babalarının ölümü sonrasında birbirlerini ortadan kaldırma mücadelesinin trajik sonla biten gerçek öyküsüdür. Tarihsel olaylardan yola çıkılarak yazılmış bu iki oyun, tiyatromuzda tarihsel tragedyaı gerçekçi dramaya yükselten önemli iki eser olarak anılmaktadır.

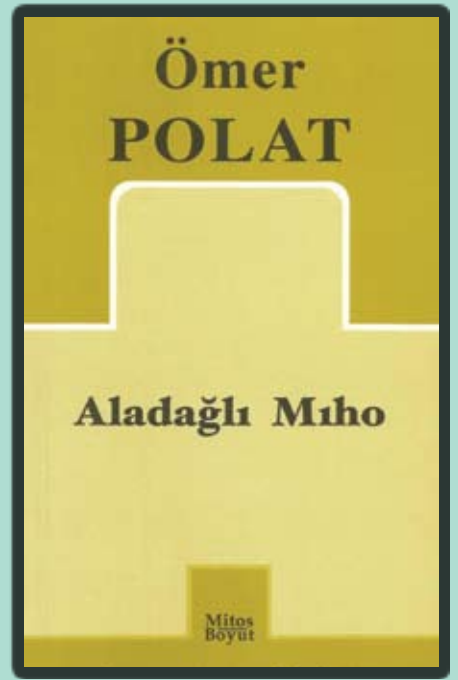
Mitos - Boyut Yayınları, Tiyatro, 2007, 224 sayfa

ALADAĞLI MIHO

Ömer Polat

"Aladağlı Miho", köy seyirlik oyunları türünde, Anadolu köylüsünün yaşamını, şakalarıyla, küfürleriyle, çaresizlik ve üzüntüleriyle, bir ağa kızının köy düğünü şenliği içinde, çok boyutlu ve "göstermecî" bir anlatımla sahneye taşıyan özgün bir çalışmadır.

Sergilendiği 1970'li yıllarda seyirciden çok büyük ilgi görmüş olan bu kara komedi, aynı zamanda 1970'lerin devrimci içeriği ile tiyatrodaki ulusal biçim uyuşmasının çok başarılı bir örneğidir.

Mitos - Boyut Yayınları, Tiyatro, 2008, 64 sayfa

AYAK BACAK FABRİKASI

Sermet Çağan

2 Perdelik "Ayak Bacak Fabrikası" oyununu Sermet Çağan, 1963 yılında kaleme aldı. Daha önce çeşitli yayın organlarında tiyatro üzerine yazıları çıkan Çağan'ın bu oyunu, Türk tiyatrosunda toplumcu gerçekçi akımın önemli yapıtlarından biri sayılmaktadır. Oyun, evrensel değerler taşımakta, güncelliğini yitirmemektedir.

Oyunda dikkat çekilmek istenen olgular, sorularla yansıtılıyor. Köylüler neden kötürümdür? Onları bu hale getiren meyveler neden bile bile yenmiştir? Onları buna kim mecbur etmiştir? Sürünerek yaşamayı göze alan insanları umutsuz ve mutsuz eden bu düzen nasıl ayakta durmaktadır? Bu türden sorularla okuyucuyu analitik ve eleştirel düşünmeye yöneltten yazar bir yandan da olayların arka planına ve bağlamına işaret etmektedir.

Mitos - Boyut Yayınları, Tiyatro, 1993, 140 sayfa

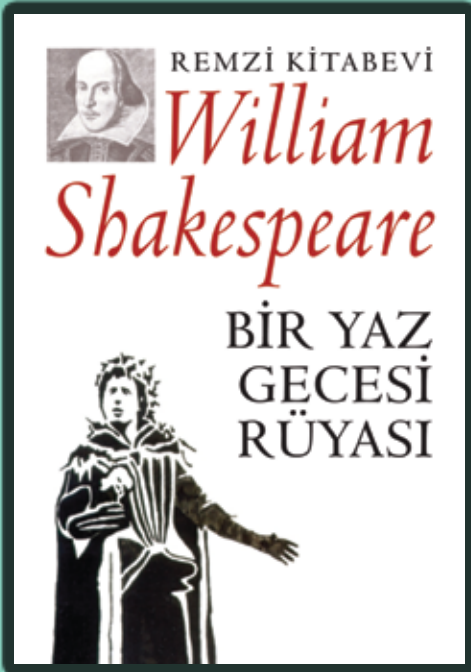

TOPLU OYUNLARI 4

Tuncer Cücenöđlu

Türk oyun yazarlığının 1970 kuşacı içerisinde yer alan Tuncer Cücenöđlu, toplumsal içeriğin ağır bastığı oyunların yazarıdır. Hemen bütün oyunlarında toplumsal sorunlara öncelik tanıyan Cücenöđlu, bu nedenle çağının tanıklığını yapan bir yazardır.

Mitos - Boyut Yayınları, Tiyatro, 1993, 223 sayfa

BİR YAZ GECESİ RÜYASI

William Shakespeare

"Bir Yaz Gecesi Rüyası", İngiliz oyun yazarı William Shakespeare'in erken dönem bir romantik komedisidir. Oyunun ana teması aşk ve evliliştir. Karışık ilişkiler üzerinden bu iki kavramın komikliğine vurgu yapılmış; oyunda, komedi unsuru bu kavramlar üzerindeki yanlış anlaşılmalara verilmiştir. Olaylar Antik Yunan'da bir düğün çevresinde geçmektedir. Shakespeare'in oyunu kurgularken müthiş dehasını, oyunun olay örgüsünde ve İngiliz halk Masallarından ve Ovidius'un "Dönüşümler"inden taşıdığı izlerden anlamak mümkündür.

Çeviren: Bülent Bozkurt, Remzi Kitabevi, Tiyatro, 1999, 120 sayfa

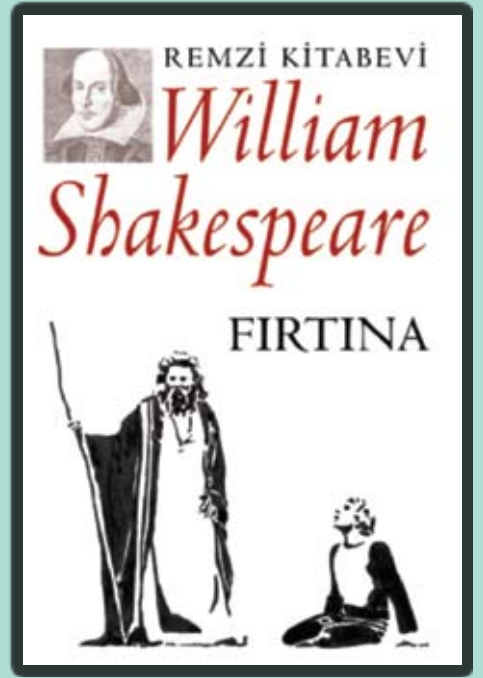
FIRTINA

William Shakespeare

"Fırtına", İngiliz oyun yazarı William Shakespeare'in trajedilerinden biridir. Oyun, sahip olduğu olay örgüsünden dolayı bir deniz-macera türü olarak da anılmaktadır.

Bir trajedi olmasına karşın olay örgüsü ve konusu itibarıyla bir gezi yazını veya bir seyahat kitabı tadı veren "Fırtına", trajedi türünün özelliklerini ve Shakespeare'e has özel karakter yapısını da gözler önüne sermektedir. "Fırtına", Shakespeare'in veda oyunu olarak kabul edilir.

Shakespeare, oyundaki Prospero karakteriy-le kendini özdeşleştirmiştir. Nasıl Prospero adadaki yaşamın iplerini elinde tutup büyü gücüyle yaşama yön verirken, bu gücünü bırakıp adadan ayrılıyorsa, Shakespeare de tiyatro yaşamının iplerini elinde tutup sanatıyla hayata yön verirken tiyatroyu bırakıyor. Shakespeare, bu oyunda doğa ile sanat arasındaki karşıtlık ve karşılıklı ilişkiyi anatema olarak öne çıkarıyor. Bir yandan da yazarlığın olanak ve sınırlarının bir dökümünü de oyuncusuna sunuyor.

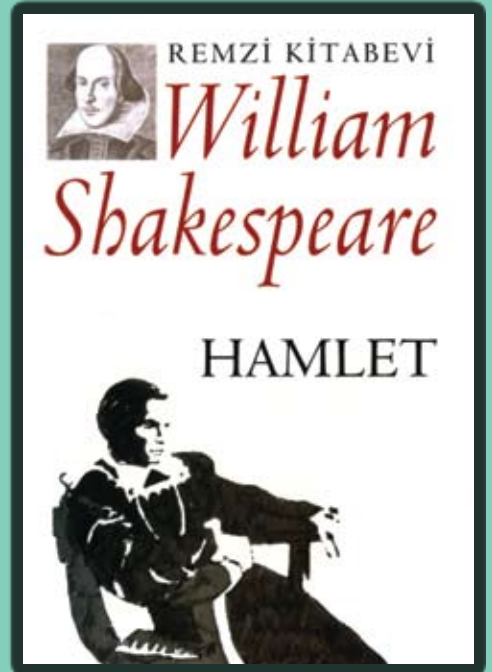
Çeviren: Bülent Bozkurt, Remzi Kitabevi, Tiyatro, 1998, 128 sayfa

HAMLET

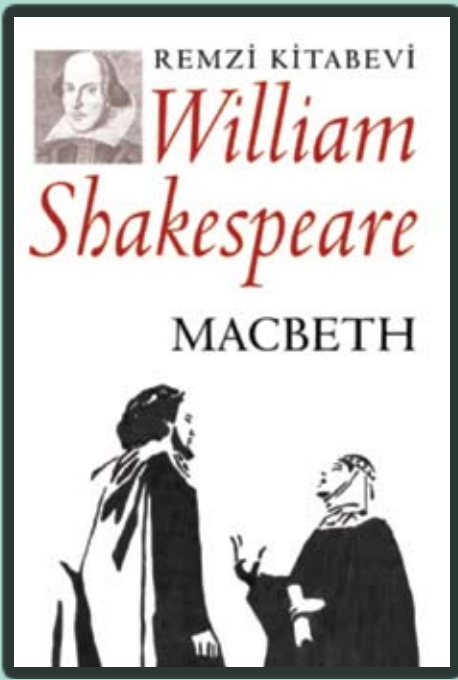
William Shakespeare

"Hamlet", adı İngiliz edebiyatıyla özdeşleşen oyun yazarı William Shakespeare'in en uzun oyunudur ve İngiliz edebiyatının en güçlü ve en etkileyici trajedilerinden biridir. Bu oyun, birçok yazara ve kataba esin kaynağı olmuştur.

Shakespeare'in en çok bilinen ve İngiltere'deki "Kraliyet Shakespeare Topluluğu"nun 1879'dan beri oyun listesinden hiç indirmedeği trajedisidir. Konusu bakımından "öç trajedisi" olarak değerlendirileceğimiz Hamlet, trajedi türü denince akla ilk gelen ve trajedinin örneği olarak edebiyat derslerinde okutulan nadir eserlerden biridir. İngiliz oyun yazarı Shakespeare'in hayatta olduğu dönemde de en çok popüler eseri olan Hamlet, dört yüz yıl öncesinden günümüze değin tazeliğini ve okunabilirliğini koruyan eşsiz eserlerin başını çekmektedir. "Olmak ya da olmamak.. İşte bütün mesele bu!"

Çeviren: Bülent Bozkurt, Remzi Kitabevi, Tiyatro, 1999, 228 sayfa

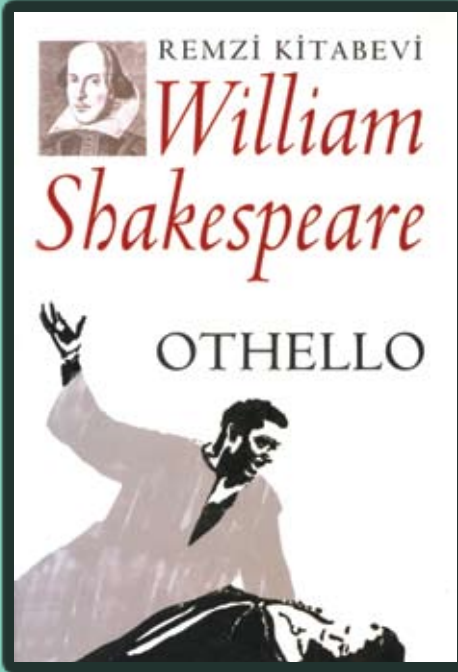

MACBETH

William Shakespeare

"Macbeth", İngiliz edebiyatı denince akla ilk gelen isim olan, ünlü oyun yazarı William Shakespeare'in en ünlü trajedilerinden olmakla birlikte, en kısa trajedisidir. Oyunun, bir kısmı Raphael Holinshed'in ve İskoç filozof Hector Boece'nin İskoç Kralı Mac Bethad (Macbeth) hakkında yazdıklarına dayanır. Macbeth'in hikâyesi, genellikle güç düşkünlüğü ve arkadaşlara ihanet konularında örnek bir eser olarak gösterilir ve dünya tiyatrolarında yıllardır sahnelenmektedir.

Çeviren: Bülent Bozkurt, Remzi Kitabevi, Tiyatro, 2000, 144 sayfa

OTHELLO

William Shakespeare

"Othello", İngiliz edebiyatının oyunlarıyla ve soneleriyle ünlü yazar ve şairi William Shakespeare'in Türklere karşı savaşıma giden bir askerin Kıbrıs'a gidişiyile şekillenen olayları anlattığı ünlü trajedilerindedir. Shakespeare'in bu oyunu Cinthio tarafından yazılan "Moor of Venice" adlı hikâyesine dayanarak yazıldığı sanılmaktadır. Irkçılık, aşk, kıskançlık ve ihanet gibi birçok teması yüzünden günümüze kadar sevilen ve okunan bir eser olarak kalmış ve gerek profesyonel gerekse amatör oyuncular tarafından sahnelenmiştir. Oyunun, aynı zamanda birçok film, opera ve düz yazı uyarlaması yapılmıştır. Othello, trajedinin tanımının somut bir örneği olarak okunmaya değerdir.

Çeviren: Özdemir Nutku, Remzi Kitabevi, Tiyatro, 2000, 217 sayfa